

Betreft: Consultatie uitvoeringswet digitale dienstenverordening (DSA)

25 augustus 2023

De Stichting Digitale Infrastructuur Nederland (DINL) wil graag reageren op de consultatie uitvoeringswet digitale dienstenverordening (DSA) die wordt uitgevoerd door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

In grote lijnen steunt DINL de verordening en de door NL voorgestelde uitwerking. De essentiële balans tussen de neutraliteit van aanbieders van digitale infrastructuur en de noodzaak van bestrijden van online onrechtmatigheid, zoals die destijds is vastgelegd in de E-commerce directive blijft bewaard. Ook zijn wij positief over de gerichte inzet op inrichting van toezicht op “due processes” voor afhandelen van klachten en meldingen, zonder dat er sprake is van discussies m.b.t. de rechtmatigheid van specifieke soorten content waarvan niet vaststaat dat die onmiskenbaar onrechtmatig is.

Verder constateren we dat de implementatie leunt op het in de afgelopen jaren gezamenlijk ontwikkelde gedragscodes NTD en Abuse bestrijding, en dat is te prijzen.

DINL wil het ministerie wel nog een aantal aanbevelingen meegeven m.b.t. de uitvoering en het borgen van bovenstaande principes en uitgangspunten

1. Borg en koester het hybride multi-stakeholdermodel van samenwerking
2. Hanteer de DSA als benchmark voor andere EU verordeningen die zich richten op content
3. Maak scherp onderscheid tussen actoren
4. Veranker de inzet op een gerichte aanpak
5. Wat kan worden gevorderd mag niet worden gevraagd
6. Focus op systeemtoezicht en voorkom content toezicht

Borg de waardenspanning in het samenwerkingsmodel

Beoordelingen van de rechtmatigheid van content die buitenrechtelijk tot stand komen hebben vinden altijd plaats in het krachtenveld van economische belangen (bedrijfsbelangen), maatschappelijke belangen zoals bescherming van de maatschappij tegen onrechtmatigheid, en de persoonlijke belangen van burgers, zoals de bescherming van hun recht op privacy en hun recht op VVM. Dat betekent dat bij het inrichten, verbeteren en onderhouden van processen, en procedures en actoren zoals trusted-flaggers altijd zowel bedrijven als de overheid en maatschappelijke organisaties betrokken moeten zijn- en moeten blijven. Voorkom daarom dat het regie-mandaat van 1 (overheids) partij (de toezichthouder) op termijn kan ontaarden in verlies van de multi-stakeholder aanpak. De continuïteit van die aanpak moet daarom in de wetgeving zichtbaar zijn en blijven. Specifiek, moet worden vastgelegd dat bij de vaststelling van trusted flaggers (door de ACM) de ontvangende partijen die dan op de beoordelingen van de zo'n flagger moeten kunnen vertrouwen, intensief worden betrokken in het proces van beoordeling en aanwijzing.

Hanteer de DSA als benchmark voor andere wetgeving

Nieuwe EU verordeningen die zich richten op (onrechtmatige) content (specifiek is dat momenteel aan de orde in het voorstel voor een verordening die zich richt op bestrijding van CSAM), kunnen gemakkelijk conflicteren met de gebalanceerde aanpak van de DSA. Zorg ervoor dat bij andere EU verordeningen de uitgangspunten in de DSA leidend zullen zijn en blijven, door vast te leggen dat de uitgangspunten van de DSA moeten worden meegewogen in toezichtregimes die voortvloeien uit andere op content gerichte wetgeving. moeten worden. Zorg daartoe ook voor verplichte coördinatie en afstemming met andere content toezichthouders zoals de ATKM.

Bescherm de publieke kern v.h. internet

De DSA onderscheidt nu VLOPS en platforms, en de meer algemene (hosting) diensten die doorgaans geen directe relatie hebben met de actoren die content plaatsen. Dat onderscheid is terecht, en belangrijk. De procedures tussen actoren kunnen verschillen en zullen steeds moeten passen bij hun specifieke aard en profiel.

Bij de verdere uitwerking behoort ons inziens ook een verdere afbakening van die tweede groep, door het specifiek benoemen van DNS en van networking (i.e. peering en transit). DINL is van mening dat deze functies behoren tot de publieke kern van het Internet, zoals beschreven in het WRR rapport “protecting the public core of the internet”. De actoren die deze functies runnen behoren daarom niet te worden belast met ingrepen die als doel hebben het blokkeren van online (onrechtmatige) content.

Ingrepen in deze kernstructuren voor blokkeren van content moeten o.i. daarom altijd worden getoetst op proportionaliteit, en op hun geopolitieke – en macro-economische consequenties. Concreet betekent het dat zulke ingrepen slechts kunnen worden toegestaan nadat de rechter over die aspecten heeft geoordeeld.

Veranker de inzet op gerichtheid

Zoals met alle onrechtmatigheid (en op basis van onze gezamenlijke ervaring in de afgelopen decennia) zal het overgrote deel van bedrijven nauwelijks met onrechtmatigheid te maken krijgen, en enkelen er juist met regelmaat mee geconfronteerd worden. Het is daarom essentieel dat een goed werkend stelsel zich kan richten op de hotspots en bad actors. Dat betekent concreet dat het systeemtoezicht moet zorgen voor de juiste instrumenten : i.e. neutrale meetinstrumenten (meten is weten, waar zit het), technologie voor detectie, voor handelingsperspectief en voor informatie deling. En uiteraard ook op de inzet, adoptie en eventuele aanscherpingen van de onderliggende gedragscodes. Voorkom dat er in een later stadium door bijvoorbeeld politieke druk alsnog te brede, generieke maatregelen kunnen worden opgelegd aan alle bedrijven.

Wat gevorderd kan worden mag niet worden gevraagd

Bijzondere aandacht verdient het principe “wie kan vorderen mag niet vragen”. Het gebruik van notices door instanties die de bevoegdheden hebben om ingrepen te vorderen creëert rechtsonzekerheid en onduidelijkheid bij de ontvanger: wat gebeurt er als de ontvanger het verzoek gemotiveerd afwijst, is er dan toch “kennis van”? Is er bij die ontvanger dan volledige vrijheid om te beoordelen? Die onzekerheid moet worden voorkomen. Dat impliceert dat moet worden vastgelegd dat notices alleen kunnen worden gestuurd door (overheids) organisaties die niet ook de bevoegdheden hebben om te vorderen.

Systeemtoezicht in plaats van content toezicht

Het mandaat van de toezichthouder(s) moet zich blijvend richten op systeemtoezicht: het goed functioneren van het gehele stelsel van beoordelingen van- en acteren op content, en op de bijbehorende checks en balances waaronder de in 1 genoemde multi-stakeholder samenwerking. Omschrijf daarom het mandaat van de toezichthouder als bewaker van het stelsel en sluit expliciet de mogelijkheid uit dat de toezichthouder alsnog zelf uitspraken kan gaan doen over de al-dan-niet rechtmatigheid van content.

Verder sluit DINL zich aan bij de door AMs-Ix en NL digital ingebrachte punten; w.o. verduidelijking van de definities van kennis/besef/bewust zij van”, harmonisatie tussen lidstaten.

Vanzelfsprekend blijft DINL graag betrokken bij- en het ministerie en de toezichthouder(s) in gesprek over de verdere uitwerking en inrichting van het stelsel.

Contact:

M. Steltman – Stichting DINL